

2. Туризм: Менеджмент туризма: [Електронний ресурс]. – режим доступу: tourism-book.com/books/book-45/chapter-1482

Оксана ВІЛЬКОС
науковий керівник
к.е.н. Снігур Х.А.
ІФННІМ THEU

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ МІГРАЦІЇ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ПІДНЕСЕННЯ ТА ДЕПРЕСІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

Трудова міграція як економічна категорія і як соціально-економічне явище являє собою багатогранний процес, який впливає на всі аспекти розвитку суспільства: економіку, політику, демографічні процеси, ідеологію й релігію. В свою чергу вона виступає невід’ємною функціональною частиною світового ринку, в якому існують відносини щодо міжнародного обміну ключовим чинником виробництва – робочою силою, яка має властивість самостійно пересуватись світом в пошуку більш привабливих умов власного продажу. Породжена незбалансованістю доходів та якості життя населення сучасна трудова міграція, набула планетарних масштабів зачепивши інтереси кожної країни світу, а стихійність її поширення потребує організованого регулювання. Наявність гуманних стандартів демократії певною мірою захищає інтереси будь-якого індивіда, але водночас створює ряд обмежень, щодо впливу держави на ліквідацію чи обмеження цих процесів. Суперечність вказаних питань визначає актуальність обраної теми дослідження.

Будучи практично основним фактором виробництва, трудовий ресурс, водночас відповідає усім критеріям інвестицій, як чинника економічного розвитку безпосередньо тієї території, де він розміщений, а в міру особливостей його “обертання” приносить специфічний ефект, котрий можна висвітлити за допомогою “міграційної матриці” (рис. 1).

Динамічне зростання обсягів використання іноземної робочої сили в розвинутих країнах суттєво впливає на економічну систему цих країн, оскільки частка ВВП, що виготовляється іноземними працівниками цих країн в більшості випадків перевищує темп його зростання

Соціальним ефектом трудової міграції в країни Західної Європи певною мірою, слід вважати покращення демографічної картини цих країн, які страждають від старіння населення. У ФРН, Франції, Швеції 10% всіх немовлят з’являються в родинах переселенців, у Швейцарії – 24%, у Люксембурзі – 38%, у Бельгії – 50% [4].

Україна відноснох трудової міграції має відіграв подвійну роль: по-перше внаслідок довготривалого застою економічного розвитку є значним експортером нелегальної робочої сили в Західну Європу, а по-друге виступає “Вікном в Європу” для переселенців з Близького Сходу;

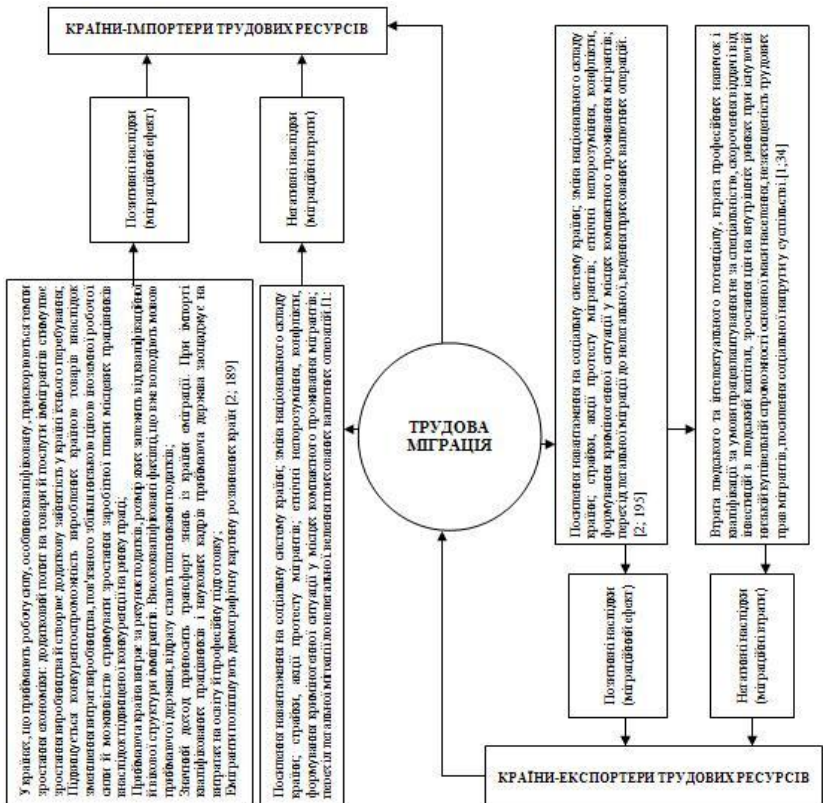

Рис. 1 «Міграційна матриця»

Україна відноснох трудової міграції має відіграв подвійну роль: по-перше внаслідок довготривалого застою економічного розвитку є значним експортером нелегальної робочої сили в Західну Європу, а по-друге виступає «Віком в Європу» для переселенців з Близького Сходу;

Основний мотив міжнародної міграції кадрів з України - працевлаштування на більше вигідних, чим у країні походження, умовах. За період незалежності нелегальна міграція трудових ресурсів з України набули надзвичайно об'ємних масштабів, розмір яких до сих пір залишається предметом дискусій в яких називаються цифри від 5 до 7 мільйонів чоловік, що становить приблизно 1/10 всього населення держави.

Попри загрозливу соціально-економічну ситуацію особливої аморальності набуває офіційна позиція держави, зокрема пасивність в розвитку зайнятості, балансуванні оплати праці і рівня цін, та характеристики

вітчизняної міграції трудових ресурсів, як “заробітчання” і основну причину “соціального сиріцтва”.

Серед наслідків трудової міграції для України не можна не відзначити, що найбільш негативним у цьому контексті є втрата висококваліфікованої робочої сили. В період незалежності України цей процес набув масового характеру. Він знаменується тим, що виїжджають в основному представники тих наукових дисциплін, які роблять найбільший внесок у науково-технічний прогрес. За різними оцінками, Україна втратила в 90-ті рр. ХХ ст. 15–20% свого інтелектуального потенціалу. На початку ХХІ ст. у структурі українських трудових емігрантів до 50% мають вищу освіту, до 30% – професійно-технічну. Згідно з оцінками експертів, втрати країн – експортерів трудових ресурсів сьогодні сягають 10% національного доходу [3].

Заробітчання в Україні стало фінансовою базою розвитку ринку нерухомості, оскільки значна частина переказаних коштів використовується саме на операції придбання товарів цього ринку, іншою сферою фінансування виступає освіта, та інші сфери особистого споживання.

У зв’язку з цим для нашої держави пріоритетними цілями міграційної політики мають бути:

- боротьба з нелегальною міграцією;
- забезпечення соціального захисту національних працівників за кордоном;
- забезпечення зворотності зовнішньої трудової міграції;
- запобігання відтоку висококваліфікованих кадрів за кордон.

Список використаних джерел:

1. Буряк П.Ю. *Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посіб.* / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, М.І. Григор’єва. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
2. Ивахнюк И.В. *Международная трудовая миграция : учеб. пособ.* / И.В. Ивахнюк – М. : Экономический факультет МГУ, ТЕИС, 2005. – 286 с.
3. *Державний комітет статистики [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>*
4. *World migration report [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.iom.int/>*